

Töölasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seadus¹

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesolevas seaduses sätestatakse töölase tegevusega teatavaks saanud rikkumisest teavitamise ja teavitaja kaitsmise õiguslikud alused ning kehtestatakse vastutus kohustuste rikkumiste eest.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on tagada töölase tegevusega teatavaks saanud rikkumisest teavitajale kaitse.

§ 2. Seaduse sisuline kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse töölase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õigusest tulenevate nõuete rikkumisest teavitamise korral järgmistes valdkondades;

- 1) riigihanked;
- 2) finantsteenused, -tooted ja -turud ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine;
- 3) tooteohutus ja nõuetele vastavus;
- 4) transpordiohutus;
- 5) keskkonnakaitse;
- 6) kiirguskaitse ja tuumaohutus;
- 7) toiduainete ja sööda ohutus, loomatervis ja loomade heaolu;
- b) rahvatervis;
- 9) tarbijakaitse;
- 10) eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse ning võrgu- ja infosüsteemide turvalisus;
- 11) Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 325 sätestatud Euroopa liidu finantshuve kahjustavad rikkumised, mida on täpsustatud asjakohastes Euroopa Liidu meetmetes;
- 12) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 26 lõikes 2 osutatud siseturuga seotud rikkumised, mis puudutavad tegevust, millega rikutakse äriühingu tulumaksu käsitlevaid norme ning rikkumised seoses kokkulepetega, mille eesmärk on saada maksusoodustusi, mis on vastuolus äriühingu tulumaksu suhtes kohaldatavate õigusaktide eesmärgiga.

(2) Käesolevat seadust ei kohaldata:

- 1) riigikaitse, julgeoleku ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe valdkonnas, kui see on vastuolus riigikaitset, julgeolekut ning riigisaladust ja salastatud välisteavet reguleerivates õigusaktides sätestatud erisustega;
- 2) kriminaalmenetluses, kui see on vastuolus kriminaalmenetluse seadustikus sätestatuga;
- 3) advokaadi kutsetegevuses, kui see on vastuolus advokatuuriseaduse §-s 45 sätestatud advokaadi kutsesaladuse hoidmise erisustega;
- 4) tervishoiuteenuse osutaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osalevate isikute kutsetegevuses, kui see on vastuolus võlaõigusseaduse §-s 768 sätestatud tervishoiuteenuse osutajate saladuse hoidmise kohustuse erisustega;

- 5) vaimulikule tema erapihil või hingehoidlikul vestlusel usaldatu suhtes, kui see on vastuolus kirikute ja koguduste seaduse §-ga 22;
- 6) kohtute tegevusele õigusemõistmisel, kui see on vastuolus kohtute seaduse §-des 71 ja 72 sätestatuga.

§ 3. Seaduse isikuline kohaldamisala

(1) Käesoleva seaduse alusel saab kaitse tööalase tegevusega teatavaks saanud rikkumisest teavitatud:

- 1) töölepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel tööd tegev isik;
- 2) ametnik;
- 3) füüsilisest isikust ettevõtja;
- 4) äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse ja riigitulundusasutuse juht- ja kontrollorgani liige;
- 5) äriühingu aktsionär ja osanik;
- 6) vabatahtlikuna tegutsev isik;
- 7) asutuses või juriidilise isiku või füüsilisest isikust ettevõtja juures praktikal olev isik;
- 8) lepingueelsetes läbirääkimistes olev või lepingut muul viisil ette valmistav isik või isik, kelle töösuhe on lõppenud;
- 9) sportlasetoetust saav isik;
- 10) asutuse või juriidilise isiku lepingupartneri juures käesoleva lõike punktides 1–9 nimetatud vormis töötav isik.

(2) Käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud survemeetmete rakendamise keeldu kohaldatakse ka teavitajaga seotud füüsilise ja juriidilise isiku suhtes ning § 8 lõikes 3 ja § 9 lõikes 3 sätestatud kohustuste eest vastutatava isiku või üksuse suhtes.

(3) Käesolevat seadust ei kohaldata vangistusseaduse §-des 2 ja 4 nimetatud isikutele, välja arvatud töötamise korral vangistusseaduse § 41 alusel.

§ 4. Rikkumine ja sellest teavitamine

(1) Rikkumine käesoleva seaduse tähenduses on ebaseaduslik tegevus või tegevusetus.

(2) Rikkumine käesoleva seaduse tähenduses on ka tegevus või tegevusetus, mis ei kujuta endast õigusrikkumist, kuid on vastuolus õigusnormi eesmärgiga.

(3) Rikkumisest teavitaja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline isik, kes teavitab tööalase tegevusega teatavaks saanud rikkumisest ja kellel on põhjendatud alus arvata, et rikkumist on vahetult alustatud või see on lõpule viidud.

(4) Rikkumisest teavitamine on käesolevas seaduses sätestatud alustel rikkumisest teavitamine:

- 1) asutusesisese teavituskanali kaudu;
- 2) teavitaja juhi kaudu;
- 3) asutusevälise teavituskanali kaudu või
- 4) käesolevas seaduses sätestatud tingimustel üldsusele avalikustades.

(5) Asutusevälise teavituskanali võib rikkumisest teavitamiseks valida ka ilma asutusesisest kanalit eelnevalt kasutamata.

§ 5. Teavitamise takistamise ja ebaõige rikkumisteate esitamise keeld

- (1) Keelatud on rikkumisest teavitamise takistamine.
- (2) Keelatud on teadvalt ebaõige rikkumisteate esitamine.

§ 6. Pädev asutus

- (1) Pädev asutus käesoleva seaduse tähenduses on riigiasutus ja kohaliku omavalitsusüksuse asutus, millele on seadusega antud pädevus käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 nimetatud rikkumise suhtes riikliku, haldus- või teenistusliku järelevalve teostamiseks või süüteo menetlemiseks.
- (2) Pädeva asutuse teavitamiseks käesoleva seaduse tähenduses loetakse ka Euroopa Liidu institutsiooni, organi või asutuse teavitamist.

§ 7. Sätete kohustuslikkus

Käesolevas seaduses ettenähtud õiguste ja õiguskaitsevahendite kohaldamise kohta sätestatust kõrvalekalduv kokkulepe on tühine, välja arvatud juhul, kui rikkumisest teavitaja kahjuks kõrvalekalduva kokkuleppe võimalus on käesolevas seaduses ette nähtud.

2. peatükk Teavitamine

§ 8. Asutusesisene teavituskanal

- (1) Asutusesisene teavituskanal on asutuse sees rikkumisteadevõtmiseks loodud kanal, mis võimaldab konfidentsiaalselt teavitada kirjalikult, suuliselt või mõlemal viisil.
- (2) Asutusesiseste teavituskanalite loomise kohustus on:
 - 1) valitsusasutusel, põhiseaduslikul institutsioonil ja muul riigiasutusel;
 - 2) omavalitsusüksuse ametiasutusel või ametiasutuse hallataval asutusel, kus on 50 või enam teenistujat, või kohalikul omavalitsusel, kus elab 10 000 või enam elanikku;
 - 3) juriidilisel isikul, kus on 50 või enam töötajat;
 - 4) Finantsinspektsiooni seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud riiklikul finantsjärelevalve subjektile.
- (3) Asutusesisest teavituskanalit haldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asutuse või juriidilise isiku määratud isik või üksus või asutuseväline kolmas isik, kes vastutab:
 - 1) rikkumisteadevõtmise eest;
 - 2) teavitajaga ühenduse hoidmise ja talle tagasiside andmise ning vajaduse korral täiendava teabe küsimise eest;
 - 3) järelmeetmete rakendamisest teavitamise eest.
- (4) Rikkumisest teavitamise kanalile, rikkumisteadevõtjale ja rikkumisega seotud muule teabele on juurdepääs üksnes selleks määratud isikul või üksusel.
- (5) Omavalitsusüksused koos ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutustega ning eraõiguslikud juriidilised isikud, kus on kuni 249 töötajat, kontserni kuuluvad ettevõtjad ning valitsus- ja riigiasutuste hallatavad asutused võivad asutusesiseseid teavituskanaleid jagada või ühiselt hallata.

§ 9. Asutuseväline teavituskanal

(1) Asutuseväline teavituskanal on asutusest väljaspool rikkumisteade vastuvõtmiseks loodud kanal, mis võimaldab konfidentsiaalselt teavitada suuliselt häälsõnumiga ja vahetul kohtumisel ning kirjalikult.

(2) Asutusevälise teavituskanali loomise kohustus on käesoleva seaduse § 6 lõikes 1 nimetatud pädeval asutusel.

(3) Asutusevälist teavituskanalit haldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asutuse määratud isik või üksus, kes vastutab järgmiste pädeva asutuse kohustuste eest:

- 1) rikkumisteade vastuvõtmine;
- 2) teavitajaga ühenduse hoidmine ja talle tagasiside andmine ning vajaduse korral täiendava teabe küsimine;
- 3) järelmeetmete rakendamisest teavitamine.

(4) Rikkumisest teavitamise kanalile, rikkumisteadele ja rikkumisega seotud muule teabele on juurdepääs üksnes selleks määratud isikul või üksusel.

(5) Pädev asutus kehtestab rikkumisteate vastuvõtmise ning järelmeetmete võtmise nõuded, mille avaldab oma veebilehel. Nimetatud nõuete muutmise vajadust hindab pädev asutus vähemalt iga kolme aasta järel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud rikkumisteate vastuvõtmise ning järelmeetmete võtmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 10. Rikkumisteate vastuvõtmine

(1) Kinnitus rikkumisteate kättesaamise kohta tuleb saata rikkumisest teavitajale seitsme päeva jooksul pärast teate kättesaamist, välja arvatud juhul, kui teavitaja on kinnituse saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

(2) Kui rikkumisteate vastu võtnud asutusel puudub pädevus teate menetlemiseks, edastab ta teate pädevale asutusele viivitamata, kuid hiljemalt viiendal tööpäeval pärast selle vastuvõtmist, teatades sellest samal ajal ka rikkumisest teavitajale, välja arvatud juhul, kui teavitaja on kinnituse saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

(3) Rikkumisteadet säilitatakse kolm aastat käesoleva seaduse § 11 lõikes 4 nimetatud tagasiside andmisest.

(4) Rikkumisteade säilitamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 11. Järelmeetmed ja tagasiside

(1) Käesoleva seaduse §-des 8 ja 9 nimetatud asutused ja juriidilised isikud rakendavad rikkumise väljaselgitamiseks, kõrvaldamiseks ja ärahoidmiseks asjakohaseid järelmeetmeid või edastavad rikkumisteate menetlemiseks pädevale asutusele.

(2) Rikkumisest teavitajale tuleb anda tagasisidet järelmeetmete rakendamise kohta esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kolm kuud või asutusevälise teavituskanali kaudu rikkumisest teavitamise korral põhjendatud juhul kuus kuud pärast rikkumisteate kättesaamist. Tagasisidet ei tule anda, kui teavitaja on tagasiside saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

(3) Pädeval asutusel on õigus rikkumisteade arvust tuleneva olulise töökoormuse tõusu korral asjakohaste järelmeetmete rakendamisel tegeleda esmaselt tõsiste rikkumistega.

(4) Pädevatel asutustel ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusi, kui rikkumisteade puudutab pädeva asutuse hinnangul vähetähtsat rikkumist või kui tegemist on korduva samasisulise rikkumisteatega.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 6 sätestatud tagasiside andmise kohustuse täitmine tähendaks konfidentsiaalse teabe avaldamist, lähtutakse teabe käitlemisel ja rikkumisest teavitajale järelmeetmete rakendamise kohta tagasiside andmisel asjakohastes eriseadustes sätestatust.

(6) Rikkumisest teavitajale tuleb anda tagasisidet rikkumise menetluse lõpptulemuse kohta, välja arvatud juhul, kui teavitaja on tagasiside saatmise otsesõnu keelanud või on põhjust arvata, et see seaks ohtu teavitaja konfidentsiaalsuse.

§ 12. Kaitse üldsusele avalikustamise korral

Rikkumisest üldsusele teavitaja saab käesoleva seaduse alusel kaitse juhul, kui:

- 1) teavitaja on rikkumisest eelnevalt teavitanud vähemalt asutusevälise teavituskanali kaudu ja rikkumisteadet ei menetletud käesoleva seaduse §-de 10 ja 11 kohaselt;
- 2) rikkumine kujutab vahetut või ilmselt pöördumatut avaliku huvi kahjustamise ohtu;
- 3) asutusevälise teavitamise korral on põhjendatud kahtlus, et kasutusele võetakst survemeetmed, või
- 4) asutusevälise teavitamise korral on põhjendatud kahtlus, et rikkumist ei menetletaks nõuetekohaselt või et pädev asutus on rikkumisega seotud.

3. peatükk Kaitsemeetmed

§ 13. Rikkumisest teavitaja kaitse saamise tingimused

Rikkumisest teavitaja saab käesoleva seaduse alusel kaitse, kui:

- 1) teavitajal on rikkumisest teavitamise ajal põhjendatud alus arvata, et rikkumist on vahetult alustatud või see on lõpule viidud ja rikkumine kuulub käesoleva seaduse kohaldamisalasse, ja
- 2) rikkumisest teavitamine oli asutusesisene, asutuseväline või üldsusele avalikustamine vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

§ 14. Konfidentsiaalsuse tagamine

(1) Rikkumisteate vastuvõtmiseks, teavitajale tagasiside andmiseks ja järelmeetmete rakendamiseks käesoleva seaduse § 8 lõike 3 ja § 9 lõike 3 alusel määratud isik või üksus tagab rikkumisest teavitamise fakti konfidentsiaalsuse. Teavitaja isiku võib avaldada üksnes teavitaja kirjalikul nõusolekul.

(2) Kui rikkumisteate alusel alustatakse kriminaalmenetlust, tagatakse teavitamise fakti konfidentsiaalsus kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud erisustega.

(3) Rikkumisest teavitamise puhul tagab rikkumisteate vastuvõtmiseks ning järelmeetmete rakendamiseks määratud isik, et teate sisu kasutatakse ainult järelmeetmete rakendamise eesmärgil.

§ 15. Isikuandmete töötlemine

(1) Käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktide kohaselt kogutud isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, töödeldakse tööalase tegevusega teatavaks saanud rikkumisest teavitamisel kaitse tagamiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) ja isikuandmete kaitse seadusega, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(2) Isikuandmete töötlemisel käesoleva seaduse alusel piirab vastutav töötleja andmesubjekti õigusi, kui see on vajalik rikkumisest teavitaja konfidentsiaalsuse tagamiseks.

§ 16. Survemeetmete rakendamise keeld

(1) Rikkumisest teavitaja suhtes on keelatud otsene või kaudne tööalane tegevus või tegevusetus, mis tuleneb rikkumisest teavitamisest ning põhjustab või võib põhjustada teavitajale põhjendamatut kahju. Keelatud on survemeetmete rakendamine, selle katse ning sellega ähvardamine.

(2) Kui rikkumisest teavitaja suhtes rakendatakse survemeetmeid ning ta tõendab, et ta teavitas rikkumisest, loetakse, et survemeetmeid on rakendatud rikkumisest teavitamise tõttu, kui survemeetmeid rakendanud isik ei tõenda, et see oli põhjendatud.

§ 17. Rikkumisest teavitaja vastutuse välistamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud alustel rikkumisest teavitamise korral ei vastuta teavitaja teabe avaldamisest tulenevate õiguslike tagajärgede eest, kui tal oli põhjendatud alus arvata, et teabe avaldamine oli rikkumise paljastamiseks vajalik, välja arvatud juhul, kui selline teabe avaldamine on kuriteona karistatav. Samadel asjaoludel ärisaladuse avaldamist peetakse seaduslikuks.

(2) Teavitaja ei vastuta rikkumisest teavitamiseks teabele juurdepääsu hankimise eest, välja arvatud juhul, kui selline teabele juurdepääsu hankimine on süüteona karistatav.

4. peatükk Vastutus

§ 18. Rikkumisest teavitamise takistamine

(1) Rikkumisest teavitamise takistamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud väärteo katse on karistatav.

§ 19. Survemeetmete rakendamine

(1) Rikkumisest teavitaja suhtes survemeetmete rakendamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud väärteo katse on karistatav.

§ 20. Rikkumisest teavitaja konfidentsiaalsuse rikkumine

(1) Rikkumisest teavitaja konfidentsiaalsena hoidmise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.

§ 21. Teadvalt ebaõige teavitamine

Rikkumisest teavitaja poolt asutusesiseselt, asutuseväliselt või üldsusele avalikustades teadvalt ebaõige teavitamise eest, kui puudub karistusseadustiku §-s 319 sätestatud süüteokoosseis, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 22. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 18–21 nimetatud väärtegude kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Kui Kaitsepolitseiamet tuvastab käesoleva seaduse §-des 18–21 nimetatud väärteo süüteomenetluse käigus, on kohtuväline menetleja Kaitsepolitseiamet.

5. peatükk Rakendussätted

§ 23. Käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punkti 3 kohaldamine

Käesoleva seaduse § 8 lõike 2 punkti 3 kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, kus on 50–249 töötajat, alates 2024. aasta 1. juunist.

§ 24. Finantsinspektsiooni seaduse muutmine

Finantsinspektsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 50² lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Inspeksioon kehtestab sise-eeskirjad finantsjärelevalve subjekti tegevust reguleerivas õigusaktis sätestatud kohustuse rikkumise või võimaliku rikkumise kohta Inspeksioonile esitatud teavituse (edaspidi käesolevas paragrahvis *teavitus*) vastuvõtmiseks ja töötlemiseks, arvestades tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud. Käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud ei kohaldata muu õigusaktiga sätestatud juhul Inspeksioonile teabe esitamisele.“;

2) paragrahvi 50² lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) teavituse vastuvõtmise, järelmeetmete võtmise ning tagasiside ja selgituste andmise eest vastutavad töötajad;“;

3) paragrahvi 50² lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) teavituse vastuvõtmise, töötlemise ja järelmeetmete võtmise kord;“;

4) paragrahvi 53 lõike 3¹ punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) selgitus, et teavituse võib esitada kirjalikus ja püsivat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, telefoni või muu häälsõnumivahetuse süsteemi teel ning kohtumisel Inspeksiooni määratud töötajaga;“;

5) paragrahvi 53 lõiget 3¹ täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) viide tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud kaitsemeetmetele.“.

§ 25. Investeeringufondide seaduse muutmise

Investeeringufondide seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 287 lõige 6¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6¹) Depositoorium kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab asutusesisest ja automaatset õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“;

2) paragrahvi 343 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 343. Õigusrikkumisest teavitamine“;

3) paragrahvi 343 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Fondivalitseja kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest

teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 26. Kindlustustegevuse seaduse muutmine

Kindlustustegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 105 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kindlustusandja kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“;

2) paragrahvi 186 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kindlustusmaakler kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab sõltumatut õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 27. Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine

Krediidiandjate ja -vahendajate seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 44 lõiget 3 täiendatakse punktiga 17 järgmises sõnastuses:

„17) käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise kord ja vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanal, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist;“;

2) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 17 alusel sätestatud kord ja teavituskanal peavad tagama, et õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 28. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduse § 63 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Krediidiasutus kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 29. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 50 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Makseasutuse ja e-raha asutus kehtestab oma töötajatele käesolevas seaduses sätestatud nõuete rikkumisest teavitamise korra ja loob vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanali, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist. Õigusrikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 30. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmises muudatused:

- 1) seaduse 21. peatüki 6. jagu loetakse 21¹. peatükiks;
- 2) paragrahvid 201¹ ja 201² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 201¹. Rikkumisest teavitamise kord

(1) Väärtpaberituru kutseline osaline, kellele kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 596/2014 sätestatud, kehtestab oma töötajatele nimetatud määruses sätestatud kohustuse rikkumisest või võimalikust rikkumisest teavitamise korra.

(2) Investeerimisühing, reguleeritud turu korraldaja, aruandlusteenuse osutaja ja välisriigi investeerimisühingu filiaal kehtestavad rikkumisest teavitamise korra ka käesolevas seaduses kehtestatud kohustuste rikkumisest või võimalikust rikkumisest teavitamise kohta. Investeerimisühing võib vastava korra loomise delegeerida sotsiaalpartnerile tingimusel, et see vastab tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse nõuetele.

(3) Rikkumisest teavitamise kord peab sisaldama vastavalt tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse §-le 8 teavituskanalit, mis võimaldab asutusesisest õigusrikkumisest teavitamist.

§ 201². Vastutusest vabastamine ja teavitaja kaitse

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 596/2014 sätestatud juhtudel inspeksioonile teabe esitamisele kohaldatakse Finantsinspeksiooni seaduse § 50³ lõikes 5 rikkumisest teavitamise kohta sätestatud.

(2) Rikkumisest teavitamisel kohaldatakse teavitaja kaitset tööalasest rikkumisest teavitaja kaitse seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide tähenduses.“.

§ 31. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2024. aasta 1. jaanuaril.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17–56).

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2023. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2023. a

(allkirjastatud digitaalselt)